

Müüdi tänava pikenduse ehitamise keskkonnamõju hindamise eelhinnang

Eelhinnangu tellija: Paide Linnavalitsus

Töö koostaja: Alkranel OÜ

Projektijuht: Alar Noorvee (litsents nr KMH0098)

Tartu 2023

Publitseerimise üldandmed:

- Töö koostatud – 05.05.2023. a.
- Koostajad:
  - Alar Noorvee (litsents nr KMH0098) (Alkranel OÜ);
  - Katrina Kaasik (Alkranel OÜ).
- Alkranel OÜ (www.alkranel.ee) – keskkonnaalased konsultatsioonid, aastast 1999.

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. KMH eelhinnangu aluseks oleva kavandatava tegevuse lühikirjeldus	5
2. Eeldatavalt mõjutatava keskkonna ja olemasoleva olukorra lühikirjeldus	7
3. Natura 2000 alade eelhindamine	10
3.1. Informatsioon kavandatava tegevuse kohta ja Natura 2000 alad, mida võidakse mõjutada	11
3.2. Projekti või kava seos ala kaitsekorraldusega ja kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale	15
3.3. Natura 2000 ala eelhindamise tulemused ja järeldus.....	15
4. Tegevusega eeldatavalt kaasneva mõju prognoos ja KMH algatamise vajalikkuse määramine	17
4.1. Maa ja maakasutus.....	17
4.2. Märgalad.....	18
4.3. Jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad ja/või kaldad	18
4.4. Veestik (sh põhjavesi (veeressurss) ja merekeskkond), sh oht keskkonnale.....	18
4.5. Muld ja pinnas ning õhk ja kliima (sh oht keskkonnale).....	19
4.6. Maavarade kasutus	20
4.7. Ressursikasutus (sh energiakasutus), jäägid ja heited ning jäätmeteke	20
4.8. Maastik (sh pinnavormid).....	20
4.9. Looduslik mitmekesisus (loomastik ja taimestik ning metsad) ja kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 võrgustiku alad)	21
4.10. Elanikkond (sh tiheasustusalad), inimese tervis, heaolu ja vara (sh geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond) ning kultuuripärand ja arheoloogilised väärtused (vastupanuvõime) - mh müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn.....	21
4.11. Suurõnnetuse, katastroofi ning piiriülesuse aspektid.....	21
4.12. KMH algatamise vajalikkus ning seisukohtade küsimise ja seire suunised	21
Kokkuvõte	23
Kasutatud allikad.....	24

Sissejuhatus

Käesoleva keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhinnangu (EH) objektiks on Paide linnas Mündi tänava pikenduse ehitamine. Ehitamisega nähakse ette kohaliku tee nr 5660022 Mündi tn pikendamine ja kokku viimine riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru km 88,222 asuva ringristmikuga. Tegevuse eesmärk on vähendada liikluskoormust ja tõsta liiklusohutuse taset linna sisestel tänavatel, kaaluda raskeveokite liikluse suunamist Raudtee (tee nr 5660038) ja Mündi (tee nr 5660022) tänavalt rajatavale Mündi tänava pikendusele, rajada jalg- ja jalgrattatee ning tagada ligipääsu võimalused linna lääneosa reservmaadele ja kujunevale spordikompleksile.

KMH eelhinnangu tellija on Paide Linnavalitsus ja töö koostajaks on Alkranel OÜ. Käesoleva KMH EH aluseks on Mündi tänava pikenduse ehitamise projekteerimistingimuste eelnõu ja eskiisjoonis. Käesolevat eelhinnangut saab eelkõige otsustaja (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus¹ (KeHJS), § 9) kasutada täiendava töövahendina eelmainitud teelõigu kavandamisega seonduvates menetlusprotsessides. KMH algatamise vajalikkuse osas otsustamine ning sellest teavitamine toimub mh KeHJS § 11 ja § 12 alusel. Eelnevalt tuleb otsuse eelnõu osas seisukohta küsida asjaomastelt asutustelt (kaasnev tõenäoliselt puudutab vastava asutuse huve või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju vastu), kui vastavad osapooled tuvastatakse.

Eelhinnangu koostamisel lähtutakse Eesti Vabariigis kehtivast seadusandlusest ja väljakujunenud praktikast ning aktuaalsetest suunistest. KeHJS § 2² kohaselt on tegevus olulise keskkonnamõjuga, kui see võib eeldatavalt:

- ületada mõjuala keskkonnataluvust;
- põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi;
- seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Dokumendi koostamisel lähtutakse muuhulgas juhendist „KMH/KSH eelhindamise juhend otsustaja tasandil, sh Natura-eelhindamine” (Kutsar, 2015; tellija Keskkonnaministeerium) ja eelhinnangu ülesehitamisel arvestatakse ka dokumenti „Keskkonnamõju hindamise eelhinnangu andmise juhend” (Keskkonnaministeerium, 2017) ning „KMH eelhindamise juhend otsustaja tasandil, sh Natura-eelhindamine“ (Kutsar ja Keskkonnaministeerium, 2018). Natura 2000 alade osas on arvesse võetud ka Euroopa Komisjoni 28.09.2021. a dokumenti „Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta“.

1. KMH eelhindangu aluseks oleva kavandatava tegevuse lühikirjeldus

Käesoleva keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhindangu (EH) objekt on Paides Mündi tänava pikenduse ehitamine – vt joonist 1. Ehitamisega nähakse ette kohaliku tee nr 5660022 Mündi tn pikendamine ja kokku viimine riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru km 88,222 asuva ringristmikuga. Tegevuse eesmärk on vähendada liikluskoormust ja tõsta liiklusohutuse taset linna sisestel tänavatel, kaaluda raskeveokite liikluse suunamist Raudtee (tee nr 5660038) ja Mündi (tee nr 5660022) tänavalt rajatavale Mündi tänava pikendusele, rajada jalg- ja jalgrattatee ning tagada ligipääsu võimalused linna lääneosa reservmaadele ja kujunevale spordikompleksile.

Joonis 1. Mündi tänava pikenduse (märgitud punasega) ligikaudne asukoht Paide lääneosas. Aluskaart: ttMaa-amet, 2023.

Mündi tn pikendusega nähakse ette järgmised tegevused:

- Mündi ja Raudtee tn ristmiku ümberehitamine ringristmikuks;
- olemasoleva Mündi tn rekonstrueerimine alates Raudtee ja Mündi tn ristmikust kuni Pärnuvälja tn 22 kinnistuni;
- edasi rajada Mündi tn pikendus Pärnuvälja tn 22 kinnistust kuni riigitee kinnistuni 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru tee L1 (56601:001:0149);
- uuele Mündi tn lõigule täiendava ringristmiku rajamine, mille eesmärgiks on võimaldada perspektiivse Staadioni tn pikendus ühendada Mündi tn pikendusega ning tagada ligipääs linna lääneosa reservmaadele;
- riigitee nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru asuva ringristmiku ümberehitamine.

Projekteerimise käigus täpsustatakse, võrreldes Paide linna üldplaneeringuga (2002), rajatava tänavapikenduse teekoridori täpne asukoht, transpordimaa vajadus ja Mündi tänavaga piirnevate Ruubassaare tee 13 (56601:004:0096) ja Ruubassaare haljasala (56701:001:0665) katastriüksuste piire. Teekoridori täpsustamise (täpsustamine võrreldes üldplaneeringuga) eesmärk on vältida erakinnistute tükeldamist, vähendada rajatava tänava pikkust (vt joonist 2) ja parandada linnaehituslikke võimalusi. Kavandatava Mündi tn pikenduse teekoridoriga piirnevad kinnistud on märgitud tabelis 1.

Tabel 1. Kavandatava Mündi tn pikenduse teekoridoriga piirnevad kinnistud. Allikas: Maa-amet, 2023.

Kinnistu	Katastrinumber	Sihtotstarve
Ruubassaare haljasala	56701:001:0665	100% üldkasutatav maa
Ruubassaare tee	56701:001:0082	100% transpordimaa
Mündi haljasala H1	56701:001:0614	100% üldkasutatav maa
Ruubassaare haljasala H2	56701:001:0604	100% üldkasutatav maa
Ruubassaare tee 13	56601:004:0096	100% üldkasutatav maa
Pärnuvälja tn 22	56701:001:0582	100% sihtotstarbeta maa
Pärnuvälja tn 21	56601:001:0158	100% üldkasutatav maa
Pärnuvälja tn 19	56701:001:0617	100% sihtotstarbeta maa
Pärnu tn 148	56601:004:0018	100% üldkasutatav maa
5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru tee L1	56601:001:0149	100% transpordimaa

Lisaks on kavas projekteerimise käigus modelleerida arvutuslik liiklussagedus, liikluskoormuse tekitajateks vastavalt projekteerimistingimuste eelnõule on 130 autorongi, 75 veoautot/bussi ja 1300 sõiduautot.

2. Eeldatavalt mõjutatava keskkonna ja olemasoleva olukorra lühikirjeldus

Peatüki koostamisel on arvestatud esimeses peatükis, juhendmaterjalides ning avalikult ja erialaselt kasutatavates andmebaasides sisalduvat teavet. Andmebaasidena kasutatakse peamiselt EELIS andmebaasi (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaagentuur (03.04.2023)) ja Maa-ameti kaardirakendusi (2023). Töös on lähialana käsitletud kavandatavast tänavast 50 m raadiuses olevat ala, taustinformatsiooni edastamiseks on käsitletud ka laiemat ala.

Käesolevas töös kirjeldatav tegevus jääb Järva maakonda, Paide linna territooriumile. 2017. aasta haldusreformi käigus moodustus Paide linn Paide valla, Paide linna ja Roosna-Alliku valla ühinemisel. Eelhinnangus käsitletava linna territooriumil elas linnavalitsuse andmetel 2023. a alguse seisuga 10 290 elanikku.

Alljärgnevalt on esitatud ülevaade peamistest (arvestades mh tegevuse iseloomu) ja asjakohastest ning kõrgematest planeerimisdokumentidest ja arengudokumentidest paikkonna osas. Vastavale infole järgneb ka paikkonna muude asjakohaste aspektide kirjelduste osa.

Järva maakonnaplaneeringus (2017) on perspektiivseks trassikoridoriks märgitud Mündi tn ja riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru asuvat ringristmikku ühendav tänav ehk Mündi tn pikendus, mille kava on ka käesoleva KMH EH aluseks. Maakonnaplaneeringus on projektalale märgitud lisaks Mündi tn pikendusele perspektiivne II kategooria jalg- ja jalgrattatee nr 35, mis on samuti osa käesoleva KMH EH aluseks olevast kavandatavast tegevusest. Maakonnaplaneeringu järgi on II kategooria jalg- ja jalgrattatee rajamisel soodustav mõju töökohtade ja teenuste kättesaadavusele (sh ohutuse seisukohalt), arvestab inimeste liikumissuundi ning pikendab (lõigul u 4-7 km) tagamaade ühendusi maakondliku, piirkondliku, kohalike ja lähikeskustega. Jalg- ja jalgrattatee nr 35 (ka Paide linna lõunaringtee pikendus) on maakonnaplaneeringu kohaselt pikkusega 2,1 km.

Kehtiva **Paide linna üldplaneeringu** (ÜP) (2002) tänavate ja parklate kaardile on märgitud perspektiivne Mündi tn pikendus, mille asukoht on tänaseks täpsustunud – vt joonist 2. Mündi tn pikendus läbib ÜP järgset üldmaa kasutusotstarbega ala. ÜP kohaselt on projektala detailplaneeringu kohustusega ala. Mündi tn pikendus on ehitusseadustiku § 92 alusel avalikult kasutatav kohalik tee (rajatis), kuid planeerimisseaduse § 125 järgselt ei ole tegu detailplaneeringu kohustusega rajatisega. Seega, Mündi tn pikendusele ei kohaldu detailplaneeringu koostamise kohustus, sest tegu ei ole hoone püstitamisega, olemasoleva hoone laiendamisega üle 33% selle esialgu kavandatud mahust, olulise avaliku huviga rajatise (näiteks staadion, golfiväljak, laululava, motoringrada või muu olulise avaliku huviga rajatis) püstitamisega ning olulise ruumilise mõjuga ehitise ehitamisega (olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoht on valitud ÜP-ga). Mündi tn pikendus on näidatud ka **koostamisel olevas Paide ÜP-s** (03.04.2023 seisuga eelnõu staadiumis).

Joonis 2. Üld- ja maakonnaplaneeringus näidatud Mündi tn pikenduse asukoht (mustaga) võrreldes KMH EH aluseks oleva tegevuse täpsustatud koridoriga (punasega). Allikas: Maa-amet, 2023; Järva maakonnaplaneering, 2017.

Paide linna planeeringud on nähtavad infosüsteemis **EVALD** (<https://service.eomap.ee/paidelinn/>), mille andmetel (2023) jäävad kavandatava tegevuse lähialasse (piirneb kavandatava tegevusega) järgmised kehtivad **detailplaneeringud** (DP):

- Mündi, Raudtee ja Karja tänavate ning Ruubassaare tee vahelise ala DP (kehtestatud 2018) – eesmärgiks piimatoodete tehase ehitamine.
- Pärnu jõe äärsel matka- ja suusaraja DP (kehtestatud 2023) – eesmärgiks rajada Pärnu jõe ja Mündi tänava vahelisele alale, u 10 m laiusesse koridori, valgustatud matka- ja suusarada.
- Paide linnas Pärnu tn 130 asuva krundiga külgneva maa-ala DP (kehtestatud 2002) – eesmärgiks Pärnu tn 130 krundiga (täna Pärnu tn 146) külgneva maa-ala maa sihtotstarbe, ehitusõiguse ja arhitektuursete nõuete määramiseks ning planeeritava ala liiklus- ja parkimiskorralduse lahendamiseks.

Maa-ameti andmetel (2023) ei asu kavandatava tegevuse alal **maaparandussüsteeme**, **maardlaid** ja **kultuurimälestisi**. Lähim kultuurimälestis on Paide Reopalu kalmistu (reg.nr 4014), mis asub kavandatavast tegevusest u 600 m kaugusel. Samuti ei ulatu alale **suurõnnetuse ohuga ettevõtete ohualasid**. **Pärändkultuuriobjektidest** läbib ala Türi-Tamsalu kitsarööpmeline raudtee, mis tänaseks päevaks on hävinud ning objektist ei ole maastikul jälgi säilinud. Alal on **põhjavesi** nõrgalt kaitstud ning alal leidub järgmisi **mullatüüpe**: leostunud ja leetjad gleimullad, gleistunud leostunud ja leetjad mullad.

Maa-ameti andmetel (2023) ristuvad kavandatava tegevuse alaga järgmised objektid:

- elektrimaakaabelliin;
- elektriõhuliin 35-110kV (kõrgepingeliin);
- elektriõhuliin 220-330kV (kõrgepingeliin);
- Ruubassaare kraav (VEE1177400) – suubub Pärnu jõkke;
- Lepakraav (VEE1177401) – suubub Ruubassaare kraavi;

- mitmed kraavid ala põhjaosas, mis ei ole kantud keskkonnaregistrisse (suubuvad maaparandussüsteemi eesvoolu – Reopalu jõkke (VEE1125100)).

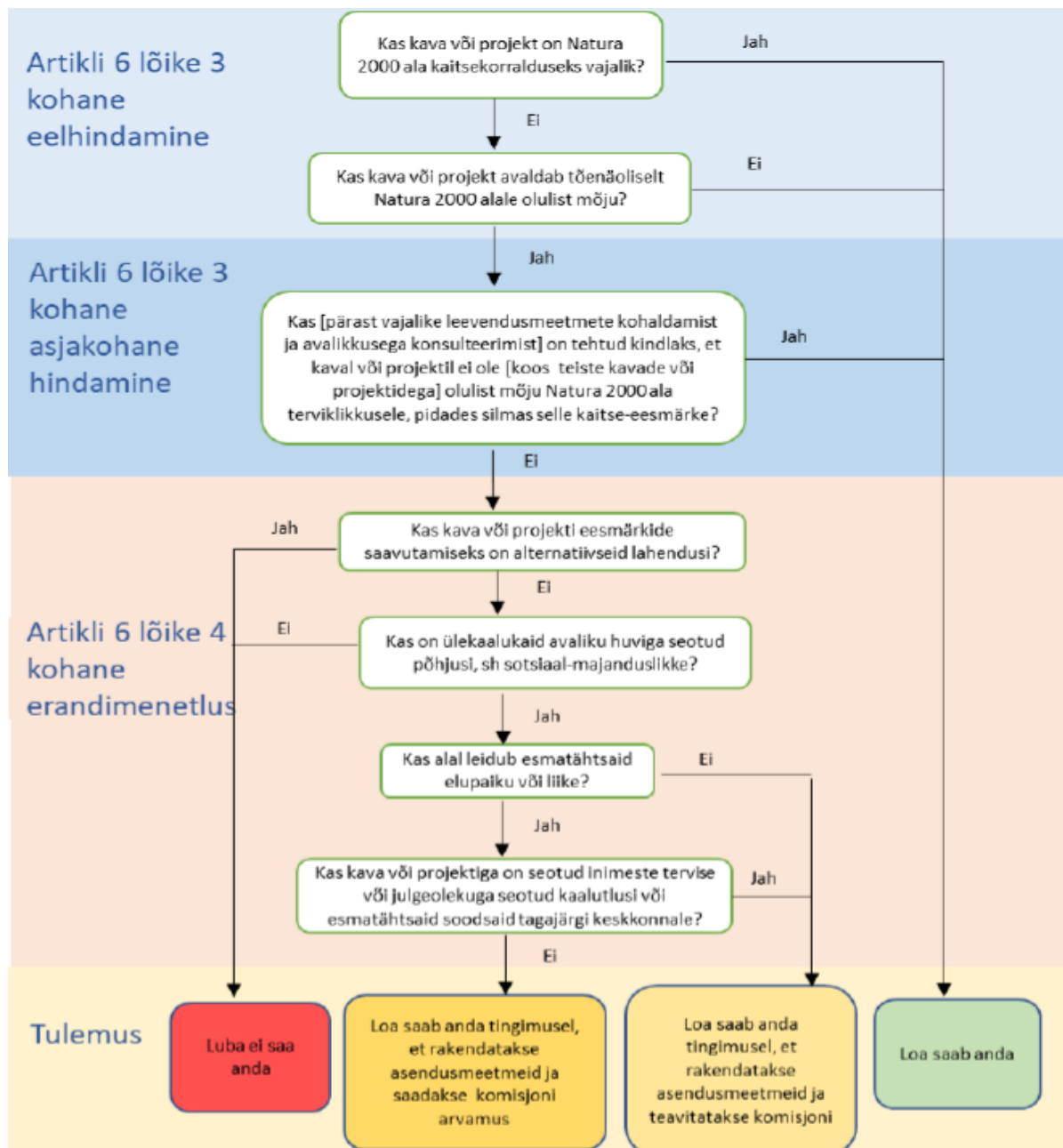
Kavandatava tänavakoridori lähialale ei jää ühtegi **kaitstavat loodusobjekti**. Lähim kaitstav loodusobjekt kavandatavale tegevusele on 144,6 km pikkune Pärnu jõgi (VEE1123500), mis on avalikult kasutatav veekogu ja asub kavandatavast tegevusest (lähimast punktist) u 240 m kaugusel. Järgmine lähim kaitstav loodusobjekt kavandatavast tegevusest on u 1700 m kaugusel asuva III kaitsekategooria linnu rukkiräägu (*Crex crex*) leiukoht (KLO9119107).

Pärnu jõgi kuulub osaliste lõikudena riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude loetellu. Eelhinnangus vaadeldav Pärnu jõe veekogum on Pärnu Tarbja paisust Kärü jõeni, mille koondseisund **Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027** (2022) järgi oli 2019. a kesine. Nimetatud veekogumi oluliseks koormuseks on märgitud peamiselt põllumajandus, kuid välja on toodud ka metsandus, täpsemalt: põllumaa kuivendus, metsakuivendus, põllumajandustegevuse tõttu pinnaveele avalduv koormus mitmesuguste ainete vette leostumise tõttu haritavalt maalt, loomakasvatushoonete (laudad, sõnnikuhoidlad) kasutamise tõttu neist tekkiv koormus võimalike lekete tõttu pinnavette.

Pärnu jõgi kuulub (Vodja jõe suudmest alates) Natura 2000 võrgustikku Pärnu jõe loodusalasse, mille kohta on täpsem informatsioon esitatud peatükis 3. Pärnu jõe loodusala kaitseks on moodustatud Pärnu jõe hoiuala (KLO2000025), mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ja II lisas nimetatud liikide – hariliku hing (*Cobitis taenia*), hariliku võldase (*Cottus gobio*), jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) kaitse. (EELIS, 06.04.2023) Türi maastikukaitseala kaitsekorralduskavaga 2014-2023 kaitstakse Pärnu jõe kallastel leiduvaid elupaigatüüpe: lamminiidud (6450) ja puisniidud (6530*).

3. Natura 2000 alade eelhindamine

Käesolev peatükk (edaspidi ptk) on jaotatud erinevateks alamosadeks lihtsustamaks info menetlemist. Natura 2000 alade teemade analüüsil on lähtutud muuhulgas juhenddokumentidest *Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis* (R. Kutsar jt, 2019) ning *Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta* (Euroopa Komisjon, 28.09.2021. a). Samuti on järgitud dokumenti *Pärnu jõe loodusala kaitsekorralduskava 2015-2024 ja Türi maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023* ning muid juriidilisi materjale. Natura hindamise protsessi põhimõtteline skeem on toodud joonisel 3. Käesolevas dokumendis keskendutakse eelhindamise tasandile.

Joonis 3. Natura 2000 ala mõjude kaalumise skeem. Allikas: Euroopa Komisjon, 2021.

3.1. Informatsioon kavandatava tegevuse kohta ja Natura 2000 alad, mida võidakse mõjutada

Kavandatav tegevus – Paides Mündi tn pikenduse ehitamine. Ehitamisega nähakse ette kohaliku tee nr 5660022 Mündi tn pikendamine ja kokku viimine riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru km 88,222 asuva ringristmikuga. Tegevuse eesmärk on vähendada liikluskoormust ja tõsta liiklusohutuse taset linna sisestel tänavatel, kaaluda raskeveokite liikluse suunamist Raudtee (tee nr 5660038) ja Mündi (tee nr 5660022) tänavalt rajatavale Mündi tn pikendusele, rajada jalg- ja jalgrattatee ning tagada ligipääsu võimalused linna lääneosa reservmaadele ja kujunevale spordikompleksile.

Paikkonnaga on seotud Natura 2000 alana **Pärnu jõe loodusala** (registrikoodiga RAH0000027, rahvusvahelise koodiga EE0040345; 859,9 ha), kus kaitstakse järgnevaid elupaigatüüpe ja liike (* tähistab Euroopa tasandil esmatähtsust) (Natura 2000 Network Viewer (2022)):

- jõed ja ojad (3260);
- lamminiidud (6450);
- puisniidud (6530*);
- harilik hink (*Cobitis taenia*);
- harilik võldas (*Cottus gobio*);
- jõesilm (*Lampetra fluviatilis*);
- lõhe (*Salmo salar*);
- paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*).

Tabelis 2 on esitatud kaitstavate elupaigatüüpide ja liikide ohutegurid, ohutegurite leevendamise meetmed ning kaitseala lühi- ja pikaajalised eesmärgid. Tabeli allikaks on *Pärnu jõe loodusala kaitsekorralduskava 2015-2024* (2015), *Türi maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023* (2014) ja Natura 2000 Network Viewer (2022). Pärnu jõe loodusala kaitse-eesmärkideks olevad elupaigatüübid lamminiidud (6450) ja puisniidud (6530*) kuuluvad Türi maastikukaitsealasse, ülejäänud kaitsealused objektid kuuluvad Pärnu jõe hoiualasse. Kavandatava tegevuse iseloomu arvestades ning Natura 2000 alade eelhindamise aspektist lähtuvalt on Mündi tn pikenduse ehitamise mõjuala piiritletav tänava ehitustsooniga. Pärnu jõe loodusala kaitstavad elupaigatüübid ehitustegevusega seotud alade alla ei jää; lisaks ei juhitata Mündi tn pikenduselt kokku kogutud sademeveett otse Pärnu jõkke; rajatavalt Mündi tn pikenduselt on kavas sademevesi juhtida esmalt teekraavi.

Tabel 2. Pärnu jõe loodusala kaitse-eesmärkideks olevad elupaigatüübid ja liigid. Allikas: Pärnu jõe loodusala kaitsekorralduskava 2015-2024, Türi maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023, Natura 2000 Network Viewer.

NR	Elupaigatüüp/liik ja taustandmed	Ohutegurid/meetmed	Lühi- ja pikaajalised eesmärgid (10 a/30 a)
1	<p>Jõesed ja ojad (3260) – EL infosüsteemis elupaika fikseeritud 700 ha (esinduslikkus B). Keskkonnaameti poolt välja toodud kaitsealune ala 129,6 km (looduskaitsealine väärtus C).</p> <p><i>Keskkonnaamet ei ole Pärnu jõe loodusala kaitsekorralduskavas 2015-2024 välja toonud loodusala hektarites, vaid jõelõikude kaupa kilomeetrites.</i></p>	<p>Ohutegurid – Sindi ja Jändaja paisud; väiksemad inimtekkelised voolutakistused Pärnu jões Oore-Virula, Vihtra, Suurejõe, Rae ja Laupa veskikohtades, Oriküla all ning Vodja jõe alamjooksul; ebapiisav info elupaiga seisundi kohta; maaparanduse tagajärjel suurenenud vooluvete setete ja hõljuvainete koormus ning muutunud looduslik hüdroloogiline režiim.</p> <p>Meetmed – Sindi ja Jändaja paisudest kaladele läbipääsu tagamine üles- ja allavoolu (kalapääsulahenduste projekteerimine ja rajamine); paisuvarede ja muude väiksemate inimtekkeliste voolutakistuste likvideerimine; tulemuslikkuse seire ning jõgede elupaikade ja liikide seisundi uuring; maaparandussüsteemide mõju uuring.</p>	<p>Lühiajaline – 129,6 km ulatuses looduskaitsealine seisund B.</p> <p>Pikaajaline – 129,6 km ulatuses looduskaitsealine seisund B.</p>
2	<p>Lamminiidud (6450) – EL infosüsteemis elupaika fikseeritud 30 ha (esinduslikkus B). Keskkonnaameti poolt 2012. a elupaika fikseeritud 32,53 ha (esinduslikkus vastavalt asukohale A, B, C).</p>	<p>Ohutegurid – niidukoosluste kadumine, niitmise ja karjatamise lõppemine; elupaiga võsastumine; valed hooldusvõtted; niidualadele pole tagatud juurdepääs. Meetmed – poollooduslike koosluste regulaarne hooldamine ja maaomanike teavitamine erinevatest rahastamis- ja toetuste taotlemise võimalustest; niidualade taastamine; maaomanike informeerimine (nt niidetud hein tuleb eemaldada); alale pääsemiseks on vajalik rajada sild või truup.</p>	<p>Lühiajaline – 5,1 ha (esinduslikkus A), 26,67 ha (esinduslikkus B) – kokku 31,77 ha. Pikaajaline – 5,1 ha (esinduslikkus A), 26,67 ha (esinduslikkus B) – kokku 31,77 ha.</p>
3	<p>Puisniidud (6530*) – EL infosüsteemis elupaika fikseeritud 4 ha (esinduslikkus A). Keskkonnaameti poolt 2012. a elupaika fikseeritud 4,41 ha (esinduslikkus vastavalt asukohale B, C).</p>	<p>Ohutegurid – niitmine on lakanud 0,88 ha-l puisniidul, ala on osaliselt metsastatud. Meetmed – poollooduslike koosluste hooldamise jätkamine; omanikuga suhtlemine</p>	<p>Lühiajaline – 3,53 ha (esinduslikkus B), 0,88 ha (esinduslikkus C) – kokku 4,41 ha. Pikaajaline – 3,53 ha</p>

NR	Elupaigatüüp/liik ja taustandmed	Ohutegurid/meetmed	Lühi- ja pikaajalised eesmärgid (10 a/30 a)
		ning tema edasiste plaanide väljaselgitamine ning koosluse hooldusvajaduse selgitamine.	(esinduslikkus B), 0,88 ha (esinduslikkus C) – kokku 4,41 ha.
4	Harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>) – EL infosüsteemis liigi esinemine looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt B). Keskkonnaameti hinnang liigi esinemisele looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt B).	Hariliku hingi soodsa elupaiga säilimine põhineb elupaigatüübi jõed ja ojad (3260) looduskaitseiselt heal seisundil (vt 1. rida).	Lühiajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe loodusala 113,5 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang B). Pikaajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 113,5 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang B).
5	Harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>) – EL infosüsteemis liigi esinemine looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt B). Keskkonnaameti hinnang liigi esinemisele looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt B).	Hariliku võldase soodsa elupaiga säilimine põhineb elupaigatüübi jõed ja ojad (3260) looduskaitseiselt heal seisundil (vt 1. rida).	Lühiajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses, hea kvaliteediga elupaikade ulatus vähemalt 16,4 km (üldhinnang B). Pikaajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses, hea kvaliteediga elupaikade ulatus vähemalt 16,4 km (üldhinnang B).
6	Jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>) – EL infosüsteemis liigi esinemine looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt B). Keskkonnaameti hinnang liigi esinemisele looduslal tavaline (Keskkonnaameti andmetel on EL infosüsteemis üldhinnang B, mille eelduseks on jõesilmu läbipääs vähemalt Sindi paisust, seega tegelikuks koondhinnanguks on C).	Jõesilmu soodsa elupaiga säilimine põhineb elupaigatüübi jõed ja ojad (3260) looduskaitseiselt heal seisundil (vt 1. rida).	Lühiajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine ning selle kättesaadavuse tagamine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang B). Pikaajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang B).
7	Lõhe (<i>Salmo salar</i>) – EL infosüsteemis liigi esinemine looduslal haruldane (hinnang alale liigist lähtuvalt B). Keskkonnaameti hinnang liigi esinemisele looduslal	Lõhe soodsa elupaiga säilimine põhineb elupaigatüübi jõed ja ojad (3260) looduskaitseiselt heal seisundil (vt 1. rida).	Lühiajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine ning selle kättesaadavuse tagamine Pärnu jõe looduslal 118,7

NR	Elupaigatüüp/liik ja taustandmed	Ohutegurid/meetmed	Lühi- ja pikaajalised eesmärgid (10 a/30 a)
	haruldane (Keskkonnaameti andmetel on EL infosüsteemis üldhinnang B, mille eelduseks on lõhe läbipääs vähemalt Sindi paisust, seega tegelikuks koondhinnanguks on C).		km pikkuse jõelõigu ulatuses (üldhinnang B). Pikaajaline – liigile kättesaadava soodsa elupaika säilimine Pärnu jõe looduslal 118,7 km pikkuse jõelõigu ulatuses (üldhinnang B).
8	Paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) – EL infosüsteemis liigi esinemine looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt A). Keskkonnaameti hinnang liigi esinemisele looduslal tavaline (hinnang alale liigist lähtuvalt A).	Paksukojalise jõekarbi soodsa elupaiga säilimine põhineb elupaigatüübi jõed ja ojad (3260) looduskaitseliselt heal seisundil (vt 1. rida).	Lühiajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang A). Pikaajaline – liigile soodsa elupaiga säilimine Pärnu jõe looduslal 129,6 km kogupikkusega jõelõikude ulatuses (üldhinnang A).

3.2. Projekti või kava seos ala kaitsekorraldusega ja kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kas projekt või kava on ala kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalik? Kavandatav tegevus ei ole seotud Natura 2000 alade kaitsekorraldusliku korraldusega. Tegemist on Paides Mündi tn pikenduse ehitamisega. Ehitamisega nähakse ette kohaliku tee nr 5660022 Mündi tn pikendamise ja kokku viimine riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru km 88,222 asuva ringristmikuga. Tegevuse eesmärk on vähendada liikluskoormust ja tõsta liiklusohutuse taset linna sisestel tänavatel, kaaluda raskeveokite liikluse suunamist Raudtee (tee nr 5660038) ja Mündi (tee nr 5660022) tänavalt rajatavale Mündi tn pikendusele, rajada jalg- ja jalgrattatee ning tagada ligipääsu võimalused linna lääneosa reservmaadele ja kujunevale spordikompleksile.

Pärnu jõe hoiuala võib teoreetiliselt mõjutada rajatava Mündi tn sademevee juhtimine teekraavidesse ja sealt edasi alal paiknevatesse kraavidesse, mis lõpuks suubuvad Pärnu jõkke. Maves OÜ (2019) toob oma töös *Ekspert hinnang Maanteeameti sademevee väljalaskudele võttes aluseks omaseire andmed ja tellitud veeseire uuringud* välja, et Eesti maanteedelt ei juhita saasteaineid suublasse koguses, mis võiks põhjustada veekogude saastatuse riski. St, et maanteede liikluskoormus ei ole nii suur, et võiks põhjustada prognoositavas tulevikus veekogumite keemilise või ökoloogilise seisundi halvenemist, seda ka koosmõjus muude koormustega. Lisaks võib siinkohal välja tuua, et Maves AS ja Kobras AS (2013) *Liiklussõlmede sademevete kogumise ja osalise puhastamise uuringu (köide II)* alusel tuleb liiklusega kaasneva keskkonnariski vähendamiseks sademevett käidelda alates liiklussagedusest 30 000 autot ööpäevas. Käitlemise vajadust tuleb analüüsida alates 15 000 autost ööpäevas. Kuna käesoleva KMH EH puhul on tegu rajatava tänavaga, mille ööpäevane liiklussagedus jääb eeldatavasti alla 6000 auto ööpäevas, täpsemalt: projekteerimise käigus on kavas modelleerida arvutuslik liiklussagedus, liikluskoormuse tekitajateks vastavalt projekteerimistingimuste eelnõule on 130 autorongi, 75 veoautot/bussi ja 1300 sõiduautot. Seega ei ole Mündi tn pikenduse (sh jalg- ja jalgrattatee) kasutamise põhjust eeldada sademevee reostumist sellisel määral, mis võiks mõjutada pinnavee või põhjavee kvaliteeti.

Mündi tn pikenduse ehitamise mõjuala on piiritletav tänava ehitustsooniga. Arvestades Pärnu jõe ning Pärnu jõe loodusala kaitstavate elupaigatüüpide paiknemist kavandatava tänava suhtes (kaitstavaid lamminiite ja puisniite ei asu kavandatava tegevuse lähialal) ning seda, et tänavalt ei juhita sademevett otse Pärnu jõkke, **ei ole ette näha, et kavandatava tegevusega seoses suureneks Pärnu jõkke jõudev toitainete, heljuvainete või muude saasteainete koormus, mis võiks mõjutada elupaigatüüpi jõed ja ojad ja seal elutsevaid kaitstavaid liike negatiivselt.** Seega ei ole fikseeritud ohtu Pärnu jõe loodusala kaitse-eesmärkide täitmisele ning Natura 2000 alade kohase täis- ehk asjakohase hindamise läbi viimise vajadus puudub.

3.3. Natura 2000 ala eelhindamise tulemused ja järeldus

Peatükkide 3.1 ja 3.2 alusel ei fikseeritud negatiivseid ohtusid Natura 2000 ala kaitse-eesmärkide täitmisele, mistõttu ei ole vajadust läbi viia Natura 2000 alade kohast täis- ehk asjakohast hindamist.

Seega järeldub, et objektiivsetel alustel mõju eeldusi analüüsitud kaitsekorralduskava eesmärkidele ei ole. Siiski toob töö koostaja siinkohal välja veel järgnevat, toetudes juhisele *Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade*

direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta (Euroopa Komisjon, 2021). Vastavast juhised nähtub, et hinnangud tuleb üle vaadata, kui kava või projekti ettevalmistamise käigus muudetakse või täiendatakse. Samuti, kui eelhindamisetapis ei saa välistada olulise mõju tõenäosust, võib kava või projekti arendaja otsustada kava või projekti muuta, et välistada võimaliku olulise mõju oht. Sellisel juhul tuleb muudetud kava või projekti suhtes teha uus Natura 2000 ala eelhindamine.

4. Tegevusega eeldatavalt kaasneva mõju prognoos ja KMH algamise vajalikkuse määramine

Tegevuse elluviimisega seonduva analüüsimisel arvestatakse mõju (otsene või kaudne) suurst ja ruumilist ulatust (nt geograafiline või mõjutatavate (inimesed vm) hulk) ning võimalikkust ehk tõenäosust, tugevust, kestvust, sagedust ja pöörduvust, sh kumulatiivsust ja koosmõju ning õnnetuste esinemise võimalikkust (ka alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada). **Alljärgnev kirjeldab, kui tuvastatakse, tegevuse elluviimisega seotud olulised keskkonnaprobleemid ehk negatiivsed mõjud** (mh koos muude mõjualas toimuvate ja/või planeeritavate tegevustega) **ja mõjude (ebasoodne olustik) tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise täiendavad võimalused (määratakse vajadusel). Teemad (sh KeHJS § 6¹ lg 5 põhjal):**

- maa ja maakasutus;
- märgalad;
- jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad ja/või kaldad;
- veestik (sh põhjavesi (veeresurs) ja merekeskkond), sh oht keskkonnale;
- muld ja pinnas ning õhk ja kliima (sh oht keskkonnale);
- maavarade kasutus;
- ressursikasutus (sh energiakasutus), jäägid ja heited ning jäätmete;
- maastik (sh pinnavormid);
- looduslik mitmekesisus (loomastik ja taimestik ning metsad) ja kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 võrgustiku alad);
- elanikkond (sh tiheasustusala), inimese tervis, heaolu ja vara (sh geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond) ning kultuuripärand ja arheoloogilised väärtused (vastupanuvõime) – mh müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirus ja lõhn;
- suurõnnetuse, katastroofi ning piiriülesuse aspektid.

Alljärgnevalt on eelnevalt esitatud loetelu teemad täpsemalt lahti kirjutatud alampeatükkide kaupa. Peatükkide sisustamisel on arvestatud peatükkides 1, 2 ja 3 toodud teavet. Peatükis (edaspidi ptk) 4.12 võetakse kokku tulemused ehk antakse suunised KMH algamise vajalikkuse või mittevajalikkuse osas.

4.1. Maa ja maakasutus

Kavandatava Mündi tn pikenduse rajamine ei mõjuta maad ja maakasutust pikemas perspektiivis, sh seda, mis on paikkonnas (vt ka ütk 1 ja 2), negatiivselt. Mündi tn pikenduse rajamine mõjub pigem positiivselt piirkonna maakasutusvõimalustele – rajatakse lõplikult välja ringtee ümber linna ning raskeliiklus ei pea enam Raudtee tänavat koormama, et jõuda riigiteeni nr 5. Lisaks on Mündi tn pikenduse rajamisega võimalik võtta kasutusse linna lääneosas paiknevad reservmaad. Koos Mündi tn pikendusega rajatakse ka jalg- ja jalgrattatee, millel on samuti positiivsed mõjud, eeskätt elanikkonna heaolule. Jalg- ja jalgrattateed saab kasutada näiteks nii rekreatsiooni eesmärgil kui ka igapäevaseks tööle, kooli ja lasteaeda liikumiseks. Tänavade ehitamise käigus seatakse maakasutusele ajutisi piiranguid, mis on tööde teostamise ajal vältimatud, näiteks liikluskorralduslikud muudatused Raudtee ja Mündi tn ristmikul või riigiteel nr 5 asuval ringristmikul.

Mündi tn pikenduse rajamise tõttu väheneb mõningal määral üldkasutatava maa pindala. Kavandatava tänavapikenduse rajamine on suure avaliku huviga ning mõju üldkasutatava maa pindala vähenemisele ei ole väga suur. Koos rajatavate tänavade ja jalg- ja jalgrattateega

kaasneb suur positiivne sotsiaalne mõju, mida ei saa arvestamata jätta. Tänavapikenduse rajamine on kooskõlas Paide linna üldplaneeringuga ning maakonnaplaneeringuga. Seetõttu on käesoleva KMH EH koostaja hinnangul Mündi tn pikenduse (sh jalg- ja jalgrattatee) rajamine üldkasutatava maa alale põhjendatud infrastruktuuri arendamise eesmärgil.

4.2. Märgalad

Projektiga hõlmatud alast jäävad märgalad eemale, seega puuduvad ka mõju eeldused.

4.3. Jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad ja/või kaldad

Lähim jõgi kavandatavale tegevusele on 144,6 km pikkune Pärnu jõgi (VEE1123500), mis on avalikult kasutatav veekogu ja asub kavandatavast tegevusest minimaalselt u 240 m kaugusel. Pärnu jõgi kuulub osaliste lõikudena riigi poolt korrashoitavate ühisesvoolude loetellu. Eelhinnangus vaadeldav Pärnu jõe veekogum on Pärnu Tarbja paisust Kärü jõeni, mille koondseisund Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 (2022) järgi oli 2019. a kesine. Arvestades seda, et Pärnu jõe kalda piiranguvööndini on kavandatava tegevuse lähimast punktist u 140 m, ei ole siinkohal Pärnu jõe ega jõe kallastele negatiivsete mõjude eeldusi ette näha. Pärnu jõega seonduvat vt ka ptk 4.4.

4.4. Veestik (sh põhjavesi (veeressurss) ja merekeskkond), sh oht keskkonnale

Projekteeritaval alal ei ole seost merekeskkonnaga. Veestikuga (põhjaveega) seonduvat on käsitletud ptk-s 2, kus on öeldud, et kavandatava tegevuse alal on põhjavesi nõrgalt kaitstud. Lähtuvalt ohutusnõuetest peavad ehitusmasinad olema töökorras ning nende tankimine ja remonttööd tuleb korraldada selleks ettenähtud kõvakattega alal.

Käesoleva ptk temaatika alla kuulub ka sademevee käsitletus – Maves OÜ (2019) toob oma töös *Ekspert hinnang Maanteeameti sademevee väljalaskudele võttes aluseks omaseire andmed ja tellitud veeseire uuringud* välja, et **Eesti maanteedelt ei juhitata saasteaineid suublasse koguses, mis võiks põhjustada veekogude saastatuse riski**. St, et maanteede liikluskoormus ei ole üldprintsipiis nii suur, et võiks põhjustada prognoositavas tulevikus veekogumite keemilise või ökoloogilise seisundi halvenemist, seda ka koosmõjus muude koormustega. See on tõendatud seniste uurimistööde, seireandmete ja naabermaade (nt Soome, Rootsi) uurimistulemustega, kus liikluskoormus on kordades Eesti omast suurem. Liiklussageduse suurenemiseset tulenevat mõju kompenseerivad transpordisektoris karmistuvad nõuded autode mootoritele ning eeldatav elektriautode osatähtsuse tõus. Lisaks võib siinkohal välja tuua, et Maves AS ja Kobras AS (2013) *Liiklussõlmede sademevee kogumise ja osalise puhastamise uuringu (köide II)* alusel tuleb liiklusega kaasneva keskkonnariski vähendamiseks sademevett käidelda alates liiklussagedusest 30 000 autot ööpäevas. Käitlemise vajadust tuleb analüüsida alates 15 000 autost ööpäevas. Kuna käesoleva KMH EH puhul on tegu rajatava tänavaga, mille ööpäevane liiklussagedus jääb eeldatavasti alla 6000 auto ööpäevas (vt ka ptk 4.5), ei ole Mündi tn pikenduse (sh jalg- ja jalgrattatee) kasutamisega põhjust eeldada sademevee reostumist sellisel määral, mis võiks mõjutada pinnavee või põhjavee kvaliteeti.

Projekteerimistingimused näevad ette mh sademeveekraavide projekteerimise. Rajatavalt tänavapikenduselt jõuab sademevesi sademeveekraavidesse ning seejärel juhitakse sademeveekraavidest vesi olemasolevatesse kraavidesse. Tänavalt sademeveega kraavidesse jõudev täiendav heljumi koormus settib pikki vooluteed juba kraavides. Seega, kuna ei toimu sademevee juhtimist otse Pärnu jõkke, siis olulise keskkonnamõju eeldus puudub, sest vähene lisanduv heljumi koormus seatakse välja juba kraavides ning heljum Pärnu jõkke ei jõua.

Projektalal ristub kavandatav Mündi tn pikendus kahe keskkonnaregistrisse kantud kraaviga – Lepakraav (VEE1177401) ja Ruubassaare kraav (VEE1177400). Lepakraav suubub Ruubassaare kraavi, Ruubassaare kraav suubub omakorda Pärnu jõkke. Lisaks ristub kavandatav Mündi tn pikendus ka projektala põhjaosas olevate kraavidena, mis suubuvad maaparandussüsteemi eesvoolu – Reopalu jõkke (VEE1125100) ning mis omakorda suubub Pärnu jõkke. Tagamaks jätkuvalt Lepakraavi ja Ruubassaare kraavi ning ala põhjaosas olevate kraavide (ETAK ID 2806846 ja 2848786), mis suubuvad Reopalu jõkke, toimimine, tuleb kraavide ja tänavapikenduse ristumiskohale rajada truubid. Truupide paigaldustööd teostada madalveeperioodil, et minimeerida kraavidesse (ja sealt edasi jõkke) kanduva heljumi hulka.

Ruubassaare kraav suubub Mündi tn pikendusega ristumisest mõõdetuna u 540 m kaugusel Pärnu jõkke. Oht Pärnu jõe veele võib ilmuda juhul, kui tänavale ehituse või kasutamise ajal juhtub kavandatava tänavapikenduse ja kraavi ristumise kohas nt liiklusõnnetus, mille tagajärjel lekib õli, diiselkütust või bensiini tänavale ja sealt edasi Ruubassaare kraavi ning Pärnu jõkke. Kuna oletatava liiklusõnnetuse toimumine tõenäoliselt just kraavide asukohas on väike ning Ruubassaare kraavist vee suubumine Pärnu jõkke toimub u 540 m kaugusel kavandatavast tänavapikendusest, ei ole siinkohal Pärnu jõe negatiivset mõju ette näha, sest 540 m pikkusel kraavilõigul toimub looduslik isepuhastumine ning reostuse jõkke jõudmine ei ole tõenäoline. Siiski võib kaaluda Pärnu jõe reostusohu vältimiseks Ruubassaare kraavile statsionaarse reostustõkke paigaldamist, mida saaks vajadusel õnnetuse toimumise korral sulgeda, et vältida reostuse edasikandumist Pärnu jõkke.

Kokkuvõtvalt ei tuvastatud hinnataval projektil olulise negatiivse (ebasoodsa) mõju eelduseid, kuid käsitletud ptk-s esitatud tõttu järgida projekti realiseerimisel järgnevat:

- Lähtuvalt ohutusnõuetest peavad ehitusmasinad olema töökorras ning nende tankimine ja remonttööd tuleb korraldada selleks ettenähtud kõvakattega alal.
- Tagamaks jätkuvalt Lepakraavi ja Ruubassaare kraavi ning ala põhjaosas olevate kraavide (ETAK ID 2806846 ja 2848786), mis suubuvad Reopalu jõkke, toimimine, tuleb kraavide ja tänavapikenduse ristumiskohale rajada truubid. Truupide paigaldustööd teostada madalveeperioodil, et minimeerida kraavidesse (ja sealt edasi jõkke) kanduva heljumi hulka.
- Võib kaaluda Pärnu jõe reostusohu vältimiseks Ruubassaare kraavile statsionaarse reostustõkke paigaldamist, mida saaks vajadusel õnnetuse toimumise korral sulgeda, et vältida reostuse edasikandumist Pärnu jõkke.

4.5. Muld ja pinnas ning õhk ja kliima (sh oht keskkonnale)

Mündi tn pikenduse alusel alal on vajalik loodusliku pinnase ja mullakihi eemaldamine ja tee aluses osas hävib looduslik pinnas paratamatult. Kuid arvestades rajatava tänav pikkust ja selle positiivset sotsiaalset mõju, ei ole siinkohal ette näha negatiivsete mõjude eeldusi.

Paide linna teede ja tänavate liiklusloendus ning ristmiku uuring (2017) toob välja, et Pärnu tn liiklussageduseks määrati 3000-5999 autot ööpäevas. Kavandatava tänavapikenduse rajamisega väheneb eelduste kohaselt Pärnu tn (kuni Raudtee tänavani) liiklussagedus, sest Mündi tn pikenduse rajamisega on võimalus linna lõunaosasse jõuda ka Pärnu tänavat läbimata; lisaks lüheneb teekond linna lõunaossa jõudmiseks. Samuti ei ole ette näha olulise mõju eelduseid paikkonna kliimale. Jalg- ja jalgrattatee rajamine soodustab kergliiklusvahendite kasutamist, mis omakorda vähendab kasvuhoonegaaside ja saasteainete välisõhku paiskamist. Seega jalg- ja jalgrattatee kasutamisega kaasneb mõningane kasvuhoonegaaside emissiooni vähenemine, sest see võimaldab asendada autoga liiklemist saastevaba jalg- ja jalgrattaliiklusega. Samuti aitab kasvuhoonegaaside heidet autoliiklusest vähendada teekonna lühenemine linna lõunaosasse jõudmiseks.

4.6. Maavarade kasutus

Projekti ala ja selle lähiala ei asu teadaolevalt maavararessurssidel. Loodusvarasid kasutatakse tänava ning jalg- ja jalgrattatee rajamisel nii täitepinnases kui teekattmaterjalides. Vajalikke materjale tarbitakse eesmärgipäraselt, põhjustamata mõjusid ressurssidele või teistele, kes neid tarbida võiksid. Kokkuvõtvalt ei ole ette näha negatiivsete (ebasoodsate) mõjude avaldumist.

4.7. Ressursikasutus (sh energiakasutus), jäägid ja heited ning jäätmete

Mündi tn pikenduse rajamine ei mõjuta eelnevalt nimetatud aspekte oluliselt negatiivselt. Diiselkütuse ja bensiini kasutamine (energiakasutus) kaasneb tee-ehitusmasinate töötamisel ja materjalide veol, kuid nende kasutus ei ole selline, millega kaasneks oluline keskkonnamõju. Tänavapikenduse (sh jalg- ja jalgrattatee) ehitamisel ei kasutata olulisel määral vett. Tööde teostamise aegsed aspektid ei ole sellised, mis nõuaksid KMH menetlusprotsessi algatamist.

Ehitustegevuse ajal kaasneb paratamatult ka teatud määral jäätmete. Ehitusperioodil tekkivad erinevad ehitusjätmed tuleb kohapeal sortida ja vastavalt materjalile kas taaskasutada või üle anda keskkonnaluba omavale ettevõttele. Jäätmete nõuetekohasel käitlemisel jäätmetekkel oluline mõju puudub.

Kokkuvõtvalt ei tuvastatud olulise negatiivse mõju eelduseid (hinnataval objektil), kuid käsitletud ptk-s esitatu tõttu järgida Mündi tn pikenduse ehitamisel järgnevat:

- Jätmed, mida tulenevalt nende iseloomust konteinerisse ei ladustata (nt pinnas), tuleb ladustada selleks ehitustööde kavas määratud ajutisse ladustamiskohta. Materjalid, mida Mündi tn pikenduse ehitamise käigus uuesti ei kasutata, tuleb ehitusalalt ära transportida esimesel võimalusel ning käidelda vastavalt jäätmeseaduses kirjeldatud viisil.

4.8. Maastik (sh pinnavormid)

Mündi tn pikenduse rajamine ei mõjuta maastikku (sh pinnavorme) oluliselt negatiivselt. Ehitustööd ei too maastikuilmele kaasa mõjutusi, mis võiks olla kestva ning pöördumatu iseloomuga, sest tegemist on linnasisese alaga, millel hetkel olulist kasutust ei ole ning kavandatav tegevus on suure avaliku huviga.

4.9. Looduslik mitmekesisus (loomastik ja taimestik ning metsad) ja kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 võrgustiku alad)

Kavandatava tänavakoridori alale ja lähialale ei jää ühtegi kaitstavat loodusobjekti. Lähim kaitstavat loodusobjekt kavandatavale tegevusele on 144,6 km pikkune Pärnu jõgi (VEE1123500), mis on avalikult kasutatav veekogu ja asub kavandatavast tegevusest (lähimast punktist) u 240 m kaugusel. Pärnu jõgi kuulub ka ühtlasi Natura 2000 võrgustikku Pärnu jõe loodusalanana. Lähtudes sellest, et tänava ehitamise mõjuala on piiritletav tänava ehitustsooniga ja selle lähialaga, kavandatava tänavakoridori alal ega lähialal ei asu kaitstavaid loodusobjekte ning Natura 2000 ala osas on antud Natura eelhinnang ptk-s 3, ei tuvastatud hinnataval Mündi tn ehitusel olulise negatiivse mõju eelduseid.

4.10. Elanikkond (sh tiheasustusalad), inimese tervis, heaolu ja vara (sh geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond) ning kultuuripärand ja arheoloogilised väärtused (vastupanuvõime) - mh müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Mündi tn pikenduse (sh jalg- ja jalgrattatee) rajamine ei mõjuta eelnevalt nimetatud aspekte negatiivselt. Pigem mõjutab kavandatav tegevus elanikkonda positiivselt, sest tänu uuele tänavalõigule ning jalg- ja jalgrattatele on autoga, jalgsi, jalgrattaga ja muude kergliiklusvahenditega liikumine Paide linna lõunaosast põhjaossa mugavam, ohutum ja kiirem. Lisaks saab uue tänava rajamisega suunata raskeliikluse linnasisestelt tänavatelt ära. Kavandatava tegevusega ei kaasne müra ega vibratsiooni, mis võiks põhjustada ebasoodsaid mõjusid elanikkonnale, kuna kavandatav tänavalõik jääb elamualadest eemale.

Kokkuvõtvalt ei tuvastatud olulise negatiivse mõju eelduseid ning siinkohal on arvestatud ka teiste ja asjakohaste teemavaldkondade teavet (võimalike koosmõjude kontekstis), mida sisaldab käesoleva KMH EH ptk 4.

4.11. Suurõnnetuse, katastroofi ning piiriülesuse aspektid

Kavandatava tegevusega ei kaasne täiendavaid ohtlikke olukordi (suurõnnetusi/katastroofe) ega ka piiriüleseid mõjusid. Seega tegevus ei lisa täiendavaid ohtusid tavapärasesse keskkonda, arvestades mh tegevuse mastaabiga.

4.12. KMH algatamise vajalikkus ning seisukohtade küsimise ja seire suunised

Eelhinnang on menetlusetapp, mille alusel otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine. Lähtudes ptk 4.1-4.11 esitatud infost, ei ole kavandatava tegevusega negatiivse (ebasoodsa) keskkonnamõju avaldumist ette näha. Kavandatava tegevuse elluviimisel on võimalik rakendada ptk 4.4 ja 4.7 toodud leevendusmeetmeid. Eraldi ja täiendavate seiremeetmete määramist ei peeta siinkohal asjakohaseks.

Eeltoodu alusel asub eelhinnangu koostaja seisukohale, et ei ole vajadust KMH protsessi algatada. Käesolev dokument on otsustajatele siiski vaid töövahendiks lõplike

seisukohtade andmiseks. Otsustaja saab otsustada ka esitatud tingimuste/soovituste ehk suuniste rakendamise üle, mis eelhinnangus (ptk 4.4, 4.7) sätestati:

- Lähtuvalt ohutusnõuetest peavad ehitusmasinad olema töökorras ning nende tankimine ja remonttööd tuleb korraldada selleks ettenähtud kõvakattega alal.
- Tagamaks jätkuvalt Lepakraavi ja Ruubassaare kraavi ning ala põhjaosas olevate kraavide (ETAK ID 2806846 ja 2848786), mis suubuvad Reopalu jõkke, toimimine, tuleb kraavide ja tänavapikenduse ristumiskohale rajada truubid. Truupide paigaldustööd teostada madalveeperioodil, et minimeerida kraavidesse (ja sealt edasi jõkke) kanduva heljumi hulka.
- Jäätmed, mida tulenevalt nende iseloomust konteinerisse ei ladustata (nt pinnas), tuleb ladustada selleks ehitustööde kavas määratud ajutisse ladustamiskohta. Materjalid, mida Mündi tn pikenduse ehitamise käigus uuesti ei kasutata, tuleb ehitusalalt ära transportida esimesel võimalusel ning käidelda vastavalt jäätmeseaduses kirjeldatud viisil.

Enne KMH algatamise või algatamata jätmise üle lõplikku otsustamist tuleb vastava otsuse eelnõu ja eelhinnangu osas küsida seisukohta asjaomastelt asutustelt (nende olemasolul). Olemasoleva õigusruumi ja töö käigus selgunud asjaolude alusel võib **soovitada kaasamisprotsessi lülitada** asjaomaste asutustena Keskkonnaameti seoses Pärnu jõe loodusalaga, Põllumajandus- ja Toiduameti seoses kavandatava tänavapikenduse ristumisega kraavidega, mis suubuvad maaparandussüsteemi eesvoolu ning Transpordiameti seoses kavandatava tänavapikenduse ristumisega riigiteega nr 5. **Otsustusprotsessi täpsem suunamine ja lõplik korraldamine (sh lõplik asjaomaste asutuste kaasamise vajaduse määratlemine) on otsustaja pädevuses.**

Kokkuvõte

Käesoleva keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhinnangu (EH) objektiks oli Paides Mündi tänava pikenduse ehitamine. Ehitamisega nähakse ette kohaliku tee nr 5660022 Mündi tn pikendamine ja kokku viimine riigiteel nr 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru km 88,222 asuva ringristmikuga. Tegevuse eesmärk on vähendada liikluskoormust ja tõsta liiklusohutuse taset linna sisestel tänavatel, kaaluda raskeveokite liikluse suunamist Raudtee (tee nr 5660038) ja Mündi (tee nr 5660022) tänavalt rajatavale Mündi tänava pikendusele, rajada jalg- ja jalgrattatee ning tagada ligipääsu võimalused linna lääneosa reservmaadele ja kujunevale spordikompleksile.

Juhindudes kavandatavast tegevusest ning selle ümbruskonna kohta koondatud andmetest, saab kokku võtta mõjude eelduste ehk KMH vajaduse analüüsi tulemused järgnevalt. **Tulemused** – lähtudes ptk 4.12 esitatud infost, ei ole kavandatava tegevusega negatiivse (ebasoodsa) keskkonnamõju avaldumist ette näha. Kavandatava tegevuse elluviimisel on võimalik rakendada ptk 4.12 toodud leevendusmeetmeid. Eraldi ja täiendavate seiremeetmete määramist ei peeta siinkohal asjakohaseks.

Eeltoodu alusel asub eelhinnangu koostaja seisukohale, et ei ole vajadust KMH protsessi algetada. Käesolev dokument on otsustajatele siiski vaid töövahendiks lõplike seisukohtade andmiseks. Otsustaja saab otsustada ka esitatud tingimuste/soovituste ehk suuniste rakendamise üle, mis eelhinnangus (ptk 4) sätestati.

Enne KMH algetamise või algetamata jätmise üle lõplikku otsustamist tuleb vastava otsuse eelnõu ja eelhinnangu osas küsida seisukohta asjaomastelt asutustelt (nende olemasolul). Olemasoleva õigusruumi ja töö käigus selgunud asjaolude alusel võib **soovitada kaasamisprotsessi lülitada** asjaomaste asutustena Keskkonnaameti seoses Pärnu jõe loodusala, Põllumajandus- ja Toiduameti seoses kavandatava tänavapikenduse ristumisega kraavidega, mis suubuvad maaparandussüsteemi esvoolu ning Transpordiameti seoses kavandatava tänavapikenduse ristumisega riigiteega nr 5. **Otsustusprotsessi täpsem suunamine ja lõplik korraldamine (sh lõplik asjaomaste asutuste kaasamise vajaduse määratlemine) on otsustaja pädevuses.**

Kasutatud allikad

Esitatud olulisim materjalide loetelu (arvestades ka varasemas dokumendis esitatud ehk juba teostatud viitamisi nt õigusaktidele jms):

1. Eelhindamine KMH/KSH eelhindamise juhend otsustaja tasandil, sh Natura eelhindamine. Riin Kutsar, 2015.
2. Eelhindamise KSH eelhindamise juhend otsustaja tasandil, sh Natura eelhindamine. Riin Kutsar ja Keskkonnaministeerium, 2018.
3. EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem), Keskkonnaagentuur (03.04.2023).
4. Ehitusseadustik, 2023.
5. Ekspert hinnang Maanteeameti sademevee väljalaskudele võttes aluseks omaseire andmed ja tellitud veeseire uuringud. Maves OÜ, 2019.
6. Järva maakonnaplaneering. Järva Maavalitsus, Skepast&Puhkim OÜ, 2017.
7. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus, 2023.
8. Liiklussõlmede sademevete kogumise ja osalise puhastamise uuring (köide II). Maves AS, Kobras AS, 2013.
9. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027. Keskkonnaministeerium, 2022.
10. Maa-ameti kaardirakendused, 2023.
11. Natura 2000 Network Viewer (<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=EE0040345>, vaadatud 31.03.2023).
12. Paide linna teede ja tänavate liiklusloendus ning ristmiku uuring. ERC Konsultatsiooni OÜ, 2017.
13. Paide linna üldplaneering. Paide Linnavolikogu, 2002.
14. Planeerimisseadus, 2023.
15. Planeeringute infosüsteem EVALD (<https://service.eomap.ee/paidelinn/>, vaadatud 03.04.2023).
16. Pärnu jõe loodusala kaitsekorralduskava 2015-2024. Keskkonnaamet, 2015.
17. Türi maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023. Keskkonnaamet, 2014.